

NOTAT

Arbejdsmarkedsuddannelserne spiller en stor samfundsmæssig rolle for fremtidens arbejdsmarked

Hovedkonklusioner

- Brugen af arbejdsmarkedsuddannelserne (AMU) kan øge den enkeltes muligheder for at fastholde beskæftigelsen. Det er særligt vigtigt i krisetider, hvor det historisk set er de lavt-uddannede, der rammes hårdest, viser analyser fra bl.a. AE-rådet og VIVE.
- Et dynamisk arbejdsmarked kræver en systematisk kompetenceudvikling af den enkelte lønmodtager for at kunne imødekomme arbejdsmarkedets kompetencekrav.
- AMU spiller en central rolle ift. at imødekomme den samfundsmæssige udvikling, som bl.a. kræver, at flere ledige faglærte og ufaglærte kan overgå til fremtidens grønne jobs gennem grøn opkvalificering.
- AMU øger den enkeltes jobsikkerhed og indkomstsikkerhed og bidrager derfor positivt til den enkeltes generelle oplevelse af sikkerhed og tryghed, viser analyser på området.

Baggrund

Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier sammenfatter i dette notat resultater fra centrale analyser vedr. AMUs rolle for arbejdsmarkedet og samfundet generelt. Notatet har til formål at danne grundlag for debatten om, hvordan AMU kan bidrage til de politiske målsætninger på uddannelses- og beskæftigelsesområdet.

AMU fra et samfundsmæssigt perspektiv

Historisk set har krisetider altid haft størst konsekvens for dem, der er lavest uddannet, hvilke også gør sig gældende med COVID19-krisen¹. Faglærte og ufaglærte øger deres chancer for at fastholde beskæftigelsen ved deltagelsen i AMU-kurser². Deltagelse i AMU-kurser kan øge mulighederne for at finde et nyt arbejde, hvis man bliver ramt af arbejdsløshed, og AMU-kurserne øger jobmobiliteten ift. brancheskift. Det er særligt de ufaglærte, der har størst tilbøjelighed til brancheskift.

Både AE-rådet³ og KORA (nu VIVE)⁴ har påvist, at der er positive effekter ved opkvalificering af faglærte og ufaglærte. Almene voksen- og efteruddannelser medfører ofte, at den enkelte påbegynder ny uddannelse, mens AMU-kurser medfører positive

¹ Udviklingen i ledigheden under coronakrisen. Beskæftigelsesministeriet 29. juni 2020

² Uddannelse skal styrkes gennem hele livet, Arbejdernes Erhvervsråd 2012

³ AMU-kurser løfter ufaglærtets løn med 10.000 kr. året efter, Arbejdernes Erhvervsråd 2017

⁴ Effektevaluering af voksen- og efteruddannelsesindsatsen, KORA 2017 (KORA er nu en del af VIVE)

effekter for den enkeltes løn- og beskæftigelsesmuligheder. De positive effekter er større for de ufaglærte end for de faglærte.

Opkvalificeringskurser, der styrker den enkeltes basale kompetencer og gør det muligt at påbegynde uddannelse senere i livet, har et stort samfundsmæssigt og menneskeligt potentiale. Ufaglærte i aldersgruppen 24-54 år, som tager en uddannelse over grundskoleniveau, klarer sig godt. De opnår højere jobsikkerhed, højere indkomst og bedre indkomstfremgang end ufaglærte, der aldrig tager en uddannelse over grundskoleniveau⁵.

For både faglærte og ufaglærte gælder det, at jo tidligere i arbejdslivet man påbegynder efteruddannelse, desto mere efteruddannelse får man⁶. Efteruddannelsesindsatsen spiller derfor en stor rolle allerede tidligt i arbejdslivet.

Et foranderligt arbejdsmarked, kræver, at både faglærte og ufaglærte har de rette opkvalificeringsmuligheder til at imødekomme arbejdsmarkedets nye krav. På nuværende tidspunkt er det bl.a. udvikling inden for den grønne omstilling og digitalisering, der præger udvikling og efterspørgsel på arbejdsmarkedet. Dette ses bl.a. i de aktuelle politiske prioriteringer og i baggrundsrapporterne fra klimapartnerskaber, der er nedsat i forbindelse med Klimaloven. Beskæftigelseseffekter af investeringer i den grønne omstilling forventes i følge Dansk Energi vil skabe en efterspørgsel på 290.000 årsværk⁷. Efterspørgselen skal hovedsageligt imødekommes af faglærte og ufaglærte, hvormed det skærper nødvendigheden af et velfungerende opkvalificeringssystem, som kan sikre arbejdsstyrken de rette kvalifikationer og kompetencer.

AMU spiller en central rolle ift. at imødekomme den samfundsmæssige udvikling, hvor ledige faglærte og ufaglærte kan overgå til fremtidens grønne jobs via opkvalificering. På finansloven 2021 er der netop indgået en finanslovsaftale om stimuli og grøn genopretning, hvor hensigten er at styrke opkvalificeringen til særligt de grønne jobs⁸.

---

⁵ 1 ud af 30 ufaglærte kommer med på vognen som voksne, Arbejdernes Erhvervsråd 2020

⁶ Efteruddannelse: jo tidligere du starter, jo mere får du, Arbejdernes Erhvervsråd 2020

⁷ Beskæftigelseseffekter af investeringerne i den grønne omstilling, Dansk Energi 2020

⁸ Finansloven for 2021, aftale mellem regeringen, Radikale Venstre, Socialistisk folkeparti, Enhedslisten og Alternativet 2020